

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W GDAŃSKU**

RGD.61-12/07/MLM

Gdańsk, dnia 25 lipca 2007r.

DECYZJA NR RGD.17/2007

- I.** Na podstawie art. 23f w związku z art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz.U. Nr 86, poz. 804 ze zmianami) oraz odpowiednio do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 18, poz. 172 ze zmianą), stosownie do treści art. 131 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zmianą), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu, przeciwko Politechnice Koszalińskiej z siedzibą w Koszalinie w sprawie stosowania, przez tę uczelnię, w wzorcach umownych, tj.:
1. w załączniku nr 1 do Uchwały Senatu Politechniki Koszalińskiej Nr 37/2006 z dnia 20 września 2006r., w sprawie określenia zasad pobierania opłat za usługi edukacyjne w Politechnice Koszalińskiej, następujących postanowień:
 - a) zapisu zawartego w części A w § 3 wzorca o treści: *„Student/doktorant, który nie wniesie opłat w wyznaczonym terminie, może zostać skreślony przez Dziekana z listy studentów/doktorantów”*,
 - b) zapisu zawartego w części B w § 1 ust. 3 wzorca o treści: *„Student, który nie wniesie opłat w wyznaczonym terminie, może zostać skreślony przez Dziekana z listy studentów”*,
 2. w „umowie o warunkach odpłatności za studia niestacjonarne”, stanowiącej załącznik nr 1 i w „umowie o warunkach odpłatności za studia niestacjonarne”, stanowiącej załącznik nr 2 do Zarządzenia Rektora Nr 34/2006 z dnia 29 września 2006r., wymienionych postanowień:
 - a) zapisu zawartego odpowiednio w § 4 ust. 5 i w § 4 ust. 11 wzorców o treści: *„Student, który nie wniesie opłaty w wyznaczonym terminie zostaje skreślony przez Dziekana z listy studentów”*,
 - b) zapisu zawartego w § 5 ust. 1 wzorców o treści: *„...W przypadku nie uiszczenia opłaty także na wezwanie Uczelni, Student zostaje skreślony z listy studentów...”*,

80-824 GDAŃSK, UL. PODWALE PRZEDMIEJSKIE 30

TEL./FAX (058 PREFIKS) 346-29-32, 346-29-33, 301-50-21

E-MAIL: GDANSK@UOKIK.GOV.PL

3. w „umowie o warunkach odpłatności w szkole wyższej za wybrane usługi edukacyjne”, stanowiącej załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora Nr 10/2007 z dnia 22 stycznia 2006r., zapisu zawartego w § 4 ust. 3 o treści: *„Student, który nie wniesie opłaty/raty w wyznaczonym terminie, po pisemnym wezwaniu do jej uregulowania, może zostać skreślony przez Dziekana z listy studentów”*.

uznanych za niedozwolone i wpisanych do „Rejestru postanowień wzorców uznanych za niedozwolone”, i po przyjęciu zobowiązań Politechniki Koszalińskiej do:

- A. podjęcia działań zmierzających do zaniechania naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zmianę stosowanych wzorców umownych i usunięciu z nich kwestionowanych postanowień
- B. aneksowania umów zawartych z konsumentami od początku roku akademickiego 2006/2007,

nakłada się na Politechnikę Koszalińską obowiązek wykonania tych zobowiązań.

- II.** Na podstawie art. 23f ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów określa się następujące terminy wykonania zobowiązania, o którym mowa w:

1. punkcie IA niniejszej decyzji – do dnia 1 października 2007r.,
2. punkcie IB niniejszej decyzji – do dnia 31 października 2007r.

- III.** Na podstawie art. 23f ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązuje Politechnikę Koszalińską do złożenia sprawozdań o stopniu realizacji zobowiązań w terminie do dnia 1 grudnia 2007r. w zakresie zobowiązań, o których mowa w punktach IA i IB niniejszej decyzji.

- IV.** Na podstawie art. 23e ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stosowanie przez Politechnikę Koszalińską, we wzorcu umownym „Umowa o warunkach odpłatności za studia niestacjonarne”, zapisu zawartego w § 11 o treści: *„Wszelkie sprawy sporne rozstrzygane będą przez sąd właściwy dla siedziby Uczelni”* i stwierdza się jej zaniechanie z dniem 22 stycznia 2007r.

- V.** Na podstawie art. 23d ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów nie uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stosowania przez Politechnikę Koszalińską we wzorcu umownym „Regulamin Studiów Politechniki Koszalińskiej” zapisu zawartego w § 18 ust. 6 pkt 3 wzorca o treści: *„Dziekan może skreślić studenta z listy studentów, w przypadku niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów”*.

UZASADNIENIE

W dniu 27 lutego 2007r. Prezes Urzędu Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej Prezesem Urzędu lub organem antymonopolowym, wszczął postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy umowy za odpłatne formy kształcenia zawierane przez publiczne szkoły wyższe na podstawie art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo

o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.), zwaną dalej ustawą o szkolnictwie wyższym, a także regulaminy studiów i inne dokumenty normujące prawa i obowiązki stron, nie zawierają niedozwolonych postanowień umownych, sprzecznych z przepisami Kodeksu cywilnego. Jedną ze szkół wyższych, objętych badaniem była Politechnika Koszalińska z siedzibą w Koszalinie (zwaną dalej Politechniką lub Uczelnią), która w marcu 2007r. przesłała do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku stosowane w tej Uczelni wzorce umowne. Wyniki wstępnej analizy treści warunków zawartych w tych dokumentach dały podstawę do sformułowania wniosku, że część z nich zbieżna jest z brzmieniem postanowień wzorców umownych uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej zwany SOKiK) za niedozwolone i wpisanych do „Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone” (zwanego dalej Rejestrem).

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Prezes Urzędu wydał, na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz.U. Nr 86, poz. 804 ze zmianami), zwanej dalej ustawą o ochronie [...] lub ustawą antymonopolową, w dniu 20 kwietnia 2007 r. postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na stosowaniu przez Politechnikę we wzorcach umownych pn.:

1. „Regulamin Studiów Politechniki Koszalińskiej” - zapisu zawartego w § 18 ust. 6 pkt. 3 wzorca, o treści: *„Dziekan może skreślić studenta z listy studentów, w przypadku niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów”* – który może zostać uznany za tożsamy np. z postanowieniem wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c, na mocy wyroku SOKiK z dnia 27.02.2006r. w sprawie o sygn. akt AmC XVII 105/04 w dniu 29 maja 2006r. pod nr 726, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie [...].
2. „Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 37/2006 ...w sprawie określenia zasad pobierania opłat za usługi edukacyjne w Politechnice Koszalińskiej, część A - zapisu zawartego w § 3 wzorca, o treści: *„Student/doktorant, który nie wniesie opłaty w wyznaczonym terminie, może zostać skreślony przez Dziekana z listy studentów/doktorantów”* – który może zostać uznany za tożsamy np. z postanowieniem wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c, na mocy wyroku SOKiK z dnia 27.02.2006r. w sprawie o sygn. akt AmC XVII 105/04 w dniu 29 maja 2006r. pod nr 726, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie [...].
3. „Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 37/2006 ...w sprawie określenia zasad pobierania opłat za usługi edukacyjne w Politechnice Koszalińskiej, część B - zapisu zawartego w § 1 ust. 3 wzorca, o treści: *„Student, który nie wniesie opłaty w wyznaczonym terminie, może zostać skreślony przez Dziekana z listy studentów”* – który może zostać uznany za tożsamy np. z postanowieniem wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c, na mocy wyroku SOKiK z dnia 27.02.2006r. w sprawie o sygn. akt AmC XVII 105/04 w dniu 29 maja 2006r. pod nr 726, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie [...].
4. „Umowa o warunkach odpłatności za studia niestacjonarne” zapisu zawartego w § 4 ust. 5 wzorca, o treści: *„Student, który nie wniesie opłaty w wyznaczonym terminie, zostaje skreślony przez Dziekana z listy studentów”* – który może zostać uznany za tożsamy np. z postanowieniem wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c, na mocy wyroku SOKiK z dnia 27.02.2006r. w sprawie o sy-

- gn. akt AmC XVII 105/04 w dniu 29 maja 2006r. pod nr 726, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie [...].
5. „Umowa o warunkach odpłatności za studia niestacjonarne” zapisu zawartego w § 5 ust. 1 wzorca, o treści: „...*W przypadku nieuiszczenia opłaty także na wezwanie Uczelni, Student zostaje skreślony z listy studentów. Nie zwalnia to Studenta od wniesienia opłaty wraz z odsetkami za okres pobierania nauki w semestrze/roku, na który Student został wpisany*” – który może zostać uznany za tożsamy np. z postanowieniem wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kpc, na mocy wyroku SOKiK z dnia 27.02.2006r. w sprawie o sygn. akt AmC XVII 105/04 w dniu 29 maja 2006r. pod nr 726, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie [...].
 6. „Umowa o warunkach odpłatności za studia niestacjonarne” zapisu zawartego w § 11 wzorca, o treści: „*Wszelkie sprawy sporne rozstrzygane będą przez sąd właściwy dla siedziby Uczelni*” – który może zostać uznany za tożsamy np. z postanowieniem wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c, na mocy wyroku SOKiK z dnia 11.05.2006r. w sprawie o sygn. akt AmC XVII 176/05 w dniu 3 sierpnia 2006r. pod nr 801, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie [...].
 7. „Umowa o warunkach odpłatności w szkole wyższej za wybrane usługi edukacyjne” zapisu zawartego w § 4 ust. 3 wzorca, o treści: „*Student, który nie wniesie opłaty/raty w wyznaczonym terminie, po pisemnym wezwaniu do jej uregulowania, może zostać skreślony przez Dziekana z listy studentów*” – który może zostać uznany za tożsamy np. z postanowieniem wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c, na mocy wyroku SOKiK z dnia 27.02.2006r. w sprawie o sygn. akt AmC XVII 105/04 w dniu 29 maja 2006r. pod nr 726, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie [...].

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Uczelnia, pismem z dnia 28 maja 2007r., złożyła szczegółowe wyjaśnienia w sprawie oraz wyraziła gotowość do usunięcia kwestionowanych postanowień, z treści stosowanych wzorców umownych. Ponadto, pismem z dnia 21 czerwca 2007r. Politechnika podjęła dodatkowe zobowiązanie do aneksowania już obowiązujących umów, zawartych ze studentami.

ORGAN ANTYMONOPOLOWY USTALIŁ, CO NASTĘPUJE:

Politechnika Koszalińska jest publiczną uczelnią akademicką, utworzoną w drodze ustawy. Jednym z podstawowych zadań uczelni jest kształcenie studentów w celu ich przygotowania do pracy zawodowej. Kształcenie odbywa się w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Uchwałą nr 37/2006 z dnia 20 września 2006r. Senat Uczelni, na podstawie art. 99 ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym, określił zasady pobierania opłat za usługi edukacyjne w Politechnice Koszalińskiej obowiązujące od roku akademickiego 2006/2007 i ustalił opłaty za zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych I stopnia i niestacjonarnych, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach niestacjonarnych II i III stopnia, a także opłaty za zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych.

Zgodnie z art. 160 ust. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym, organizację i tok studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów. Natomiast, zgod-

nie z ust. 3 tego przepisu, warunki odpłatności za studia określa umowa zawarta między uczelnią a studentem w formie pisemnej. Odpłatne świadczenie usług edukacyjnych odbywa się na podstawie umowy, do której stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia, zgodnie z art. 750 k.c. Umowa ta jest umową wzajemną, w której występują dwie strony: Uczelnia i student., a świadczeniem głównym są usługi edukacyjne, za które konsument uiszcza opłaty.

Studenci, z którymi Uczelnia zawiera umowy o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych, są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ Kodeksu cywilnego, tj. osobami fizycznymi dokonującymi czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z ich działalnością zawodową lub gospodarczą. Natomiast Uczelnia jest traktowana jako przedsiębiorca, tj. podmiot świadczący odpłatnie usługi edukacyjne, którego działalność ma charakter gospodarczy. Stanowisko to potwierdza również orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok SN z 7.04.2004 r. sygn. akt III SK 22/2004) oraz orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wyrok z 28.09.2005 r. sygn. akt XVII AmC 18/05; wyrok z 12.12.2005 r. sygn. akt XVII Amc 80/2004).

ORGAN ANTYMONOPOLOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

- I.** Dnia 21 kwietnia 2007r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zmianą), której art. 131 ust. 1 stanowi, iż *„do postępowań wszczętych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów i nie zakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe”*. W związku z tym, że postępowanie w przedmiotowej sprawie zostało wszczęte w dniu 20 kwietnia 2007r., Prezes Urzędu przy jej rozpatrywaniu stosuje przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...].

Stosowane przez Uczelnię umowy i regulaminy, w oparciu o treść których następuje świadczenie usług edukacyjnych, zawierające zbiór opracowanych (gotowych) i obowiązujących przepisów (klauzul), opracowanych przez przedsiębiorcę bez współudziału, czy woli jego kontrahentów, należy uznać za wzorce umowne. Wzorzec taki definiowany jest w literaturze przedmiotu jako doktrynalne określenie wszelkich jednostronnie przygotowanych z góry, przed zawarciem umowy, gotowych klauzul, w postaci warunków umów, ich wzorów, regulaminów itp¹.

Art. 23a ust. 1 zd. 1 ustawy o ochronie (...) stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Z kolei, zgodnie z treścią art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...], *„za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479 [45] Kodeksu postępowania cywilnego, naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów”*. Art. 23a ust. 2 precyzuje zatem klauzulę generalną

¹ E. Łętowska, Ochrona niektórych praw konsumentów. Komentarz, 3. Wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2001, s. 75.

zawartą w ust. 1, poprzez egzemplifikację najczęściej występujących naruszeń zbiorowych interesów konsumentów. Tak więc, zachowanie przedsiębiorcy w kontaktach z konsumentami stanowi przejaw praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, jeśli działaniu temu można przypisać następujące atrybuty:

- ✓ jest bezprawne,
- ✓ ujawnia się w obrocie konsumenckim,
- ✓ godzi w interes konsumentów, który nie jest sumą indywidualnych interesów konsumentów.

O ile, generalnie, przepis art. 23 a ust. 2 wskazuje na przykładowy katalog działań bezprawnych, które – jak już wskazano - mogą przybierać różne formy i postaci (reklama wprowadzająca w błąd, czyny nieuczciwej konkurencji itd.), o tyle w jednym przypadku norma ta wprost uznaje za bezprawne określony typ zachowań przedsiębiorcy, jakim jest stosowanie postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone i wpisanych do Rejestru. Dla bytu tej praktyki niezbędnym jest łączne wystąpienie następujących przesłanek:

- ✓ przedsiębiorca musi stosować wzorzec umowy,
- ✓ określone postanowienia wzorca umowy muszą zostać uznane, wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za niedozwolone,
- ✓ postanowienia niedozwolone muszą zostać wpisane do właściwego rejestru, przez organ do tego uprawniony.

Wzorzec umowny, jako akt o charakterze ogólnym, narzucony przez proponenta jego kontrahentowi, staje się najczęściej zagrożeniem dla interesów drugiej strony, zwykle konsumenta, bowiem²:

- ✓ wyłącza swobodę oceny sytuacji i podjęcia decyzji przez kontrahenta proponenta,
- ✓ bardzo często zawiera postanowienia krzywdzące drugą stronę, nierównomiernie określając ryzyko transakcji, zawierając niesymetryczne rozłożenie praw i obowiązków, przyznając tylko proponentowi uprawnienia kształtujące stosunek prawny, zawierając wyłączenia poziomu ochrony przyznanej słabszej stronie przez samo prawo,
- ✓ wzorce fingują istnienie konsensusu na, w rzeczywistości niechciane, klauzule,
- ✓ wzorce manewrują możliwościami wynikającymi z wyboru prawa właściwego, co niesie ze sobą zagrożenie dla ekonomicznych interesów konsumenta, a nierzadko i dla jego bezpieczeństwa i zdrowia.

Z tych też powodów stosowane przez przedsiębiorców wzorce umowne podlegają szczególnemu nadzorowi i stałej kontroli. Specjalne to tego instrumenty zostały wprowadzone do Kodeksu cywilnego w wyniku nowelizacji tego aktu prawnego, dokonanej w 2000r. Kontrola ta ma charakter abstrakcyjny i obejmuje poszczególne przepisy, „klauzule”, pojedynczo lub zbiorowo, czyli cały wzorzec lub jego określone fragmenty.

² Ibidem, s. 76.

Zgodnie z art. 479³⁶ K.p.c., sprawy o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone należą do wyłącznej właściwości Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Uznanie przez Sąd rażącego naruszenia interesów konsumentów poprzez stosowanie danej (konkretnej) klauzuli umownej skutkuje wpisaniem takiego postanowienia do „Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone”. Organem wyznaczonym do prowadzenia Rejestru i dokonywania w nim wpisów klauzul abuzywnych jest, zgodnie z art. 479⁴⁵ K.p.c., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Mając na uwadze treść art. 479⁴³ K.p.c. oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006r., sygn. III SZP 3/2006, zgodnie z którą „*Zakaz stosowania postanowienie wpisanego do rejestru niedozwolonych klauzul umownych obejmuje wszystkie firmy stosujące wzorce umowne w obrocie z konsumentami, a nie tylko te których dotyczył wyrok będący podstawą wpisu do rejestru*”, uznać należy, że zakazane są także i postanowienia umowne, stosowane lub obowiązujące u innych przedsiębiorców, jeżeli tylko ich treść wskazuje na identyczny zamiar, czy skutek prawny, co klauzul wpisanych do Rejestru.

Warunkiem koniecznym i wystarczającym dla uznania danego zachowania przedsiębiorcy za bezprawne i godzące w interesy konsumentów nie jest więc, aby zachowana była literalna identyczność obu porównywanych postanowień.

Zestawienie klauzul umieszczonych w Rejestrze z postanowieniami zawartymi we wzorcach umownych Politechniki zawiera tablica 1.

Tablica 1

POSTANOWIENIE UMIESZCZONE W REJESTRZE POSTANOWIENI NIEDOZWOLONYCH			POSTANOWIENIE UMIESZCZONE WE WZORCU POLITECHNIKI KOSZALIŃSKIEJ	
LP.	POZYCJA W REJESTRZE	TREŚĆ POSTANOWIENIA	TREŚĆ POSTANOWIENIA	PRZEPIS REGULAMINU
załącznik nr 1 do Uchwały Senatu Politechniki Koszalińskiej Nr 37/2006 z dnia 20 września 2006r., w sprawie określenia zasad pobierania opłat za usługi edukacyjne w Politechnice Koszalińskiej				
1	726	Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów.	Student/doktorant, który nie wnieśnie opłat w wyznaczonym terminie, może zostać skreślony przez Dziekana z listy studentów/doktorantów.	CZĘŚĆ A § 3
2	726	Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów.	Student, który nie wnieśnie opłat w wyznaczonym terminie, może zostać skreślony przez Dziekana z listy studentów.	CZĘŚĆ B § 1 UST. 3
załączniki nr 1 i nr 2 do Zarządzenia Rektora Nr 34/2006 z dnia 29 września 2006r., umowa o warunkach odpłatności za studia niestacjonarne				
3	726	Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów.	Student, który nie wnieśnie opłaty w wyznaczonym terminie zostaje skreślony przez Dziekana z listy studentów.	§ 4 UST. 5 ZAŁĄCZNIK NR 1 I § 4 UST. 11 ZAŁĄCZNIK NR 2
4	726	Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów.	W przypadku nie uiszczenia opłaty także na wezwanie Uczelni, Student zostaje skreślony z listy studentów.	§ 5 UST. 1 ZAŁĄCZNIKÓW NR 1 I NR 2
załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora Nr 10/2007 z dnia 22 stycznia 2006r., umowa o warunkach odpłatności w szkole wyższej za wybrane usługi edukacyjne				
5	726	Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat	Student, który nie wnieśnie opłaty/raty w wyznaczonym terminie, po	§ 4 UST. 3

		spowoduje skreślenie z listy studentów.	pisemnym wezwaniu do jej uregulowania, może zostać skreślony przez Dziekana z listy studentów.	

Wyniki analizy porównawczej postanowień zawartych we wzorcach Uczelni z klauzulami umieszczonymi w Rejestrze pozwalają na stwierdzenie, że ich treść jest zbieżna.

Nadto art. 190 ww. ustawy z dnia 27 lipca 2005r. o szkolnictwie wyższym wyraźnie wskazuje, kiedy kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej „skreśla”, a kiedy „może skreślić” studenta z listy studentów. W przypadku niewniesienia opłat za odbywanie studiów dziekan może skreślić studenta z listy jednak, decyzja dziekana w tej sprawie nie jest ostateczna, bowiem zgodnie z ust. 3 tego przepisu studentowi przysługuje odwołanie do rektora. Kwestionowane wzorce umowne nie wskazywały na to uprawnienie. Sugerowały tym samym, że decyzja w tej sprawie należy tylko i wyłącznie do kompetencji kierownika jednostki.

Posługiwanie się postanowieniami umieszczonymi w Rejestrze stanowi wprowadzenie do umowy elementu zakazanego prawnie, a tym samym działania przedsiębiorcy, w tym zakresie, mają charakter bezprawny bowiem stosowanie takich klauzul jest niedozwolone z mocy prawa.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że wszystkie, wymienione wyżej, ustawowe przesłanki art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...] zostały uprawdopodobnione. Skarżony przedsiębiorca posługiwał się w obrocie konsumentkim wzorcem umownym, treść którego zawierała postanowienie, uznane za abuzywne i wpisane do Rejestru klauzul niedozwolonych, a więc działał bezprawnie godząc w ten sposób w interesy konsumentów.

Ponieważ oferta handlowa skarżonego przedsiębiorcy kierowana jest do bliżej nieokreślonej liczby jego kontrahentów, najczęściej konsumentów indywidualnych (zarówno obecnych, jak i przyszłych studentów), nie ulega wątpliwości, że w rozpatrywanej sprawie mamy do czynienia nie z indywidualnym interesem jednostki, ale ze zbiorowym interesem konsumentów.

Zgodnie z art. 23f ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...], jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione, na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych we wniosku lub będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu, że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 23a, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

Równocześnie, w decyzji, o której mowa wyżej, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę lub związek przedsiębiorców, obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji przyjętych zobowiązań, może też określić termin ich wykonania (art. 23f ust. 2 i 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...]).

Jak wykazano wcześniej, okoliczności sprawy uprawdopodobniły, że Uczelnia stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 23a ustawy antymonopolowej. Jednocześnie przedsiębiorca zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom.

W ocenie Prezesa Urzędu podjęte zobowiązanie do dokonania zmian stosowanych wzorców umownych poprzez usunięcie z nich kwestionowanych klauzul, w sposób

wystarczający zabezpieacza i chroni interesy konsumentów, zaś przedsiębiorca przez te działania uwolniony zostanie od zarzutu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w przedmiotowym zakresie.

Biorąc pod uwagę wymienione okoliczności orzeczono, jak w pkt I sentencji.

Ponadto, organ antymonopolowy, w oparciu o zapis art. 23f ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...], określił następujące termin wykonania podjętych zobowiązań, tj.:

- na dzień 1 października 2007r., w zakresie zobowiązania wymienionego w punkcie IA sentencji,
- na dzień 31 października 2007r., w odniesieniu do zobowiązania ujętego w punkcie IB sentencji.

Prezes Urzędu wyznaczył również termin na przekazanie informacji o stopniu realizacji ww. zobowiązań na dzień 1 grudnia 2007r.

Mając to na uwadze orzeczono, jak w pkt II i pkt III sentencji.

- II.** Na podstawie art. 23e ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...] Prezes Urzędu uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stosowania przez Politechnikę we wzorcach umownych, zwanych „Umowa o warunkach odpłatności za studia niestacjonarne”, stanowiących załącznik nr 1 i załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 34/2006 Rektora Politechniki Koszalińskiej, z dnia 29 września 2006r., zapisu zawartego w § 11 wzorców o treści: *„Wszelkie sprawy sporne rozstrzygane będą przez sąd właściwy dla siedziby Uczelni”* i stwierdził jej zaniechanie z dniem 22 stycznia 2007r.

W dniu 29 września 2006r. Rektor Politechniki Koszalińskiej wydał Zarządzenie nr 34/2006 i wprowadził wzory umów zawieranych przez uczelnie ze studentami studiów niestacjonarnych, o warunkach odpłatności za studia. Wzory tych umów określały załączniki nr 1 i 2 do tego zarządzenia. W § 11 umów zawarto zapis o treści *„Wszelkie sprawy sporne rozstrzygane będą przez sąd właściwy dla siedziby Uczelni”*.

Organ antymonopolowy uznał postanowienie to za mieszczące się hipotezie klauzuli abuzywniej wpisanej do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych w poz. 801, o treści *„W przypadku nie dojścia przez strony do porozumienia Sądem właściwym do rozstrzygnięcia wszelkich sporów będzie sąd właściwy dla siedziby Uniwersyteckiej Szkoły Kształcenia Indywidualnego”*.

Dnia 22 stycznia 2007r. Rektor Politechniki wydał Zarządzenie nr 11/2007, którym zmienił wzorce umowne, stanowiące załącznik nr 1 i nr 2 do Zarządzenia nr 34/2006. Obecnie § 11 umowy określa, że *„Wszelkie spory rozstrzygane będą przez sądy według przepisów o właściwości ogólnej”*. Zarządzenie to weszło w życie z dniem podpisania, zaś wszystkie podstawowe jednostki organizacyjne uczelni zostały zobowiązane do dokonania zmian w ww. wzorcach umownych. Jednocześnie Uczelnia przekazała Prezesowi Urzędu kopię tego zarządzenia oraz kopię Aneksu nr 1 „do umowy o warunkach odpłatności za studia niestacjonarne”.

Zgodnie z brzmieniem art. 23e, jeżeli przedsiębiorca odstąpił od stosowania zarzucającej praktyki wówczas Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu tej praktyki za naru-

szająca zbiorowe interesy konsumentów i stwierdza jej zaniechanie, stąd orzeczono jak w pkt IV sentencji.

III. W oparciu o art. 23d ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...] Prezes Urzędu nie uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stosowania przez Politechnikę we wzorcu umownym „Regulamin Studiów Politechniki Koszalińskiej” zapisu zawartego w § 18 ust. 6 wzorca o treści: *„Dziekan może skreślić studenta z listy studentów, w przypadku niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów”,* bowiem zgodnie z brzmieniem art. 190 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. o szkolnictwie wyższym, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej może skreślić studenta z listy studentów, m.in. w przypadku niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów.

Odnosząc się do kwestionowanego postanowienia organ antymonopolowy uznał, iż zgodne jest ono z obowiązującymi przepisami prawa, gdyż w dalszej jego treści uczelnia wyraźnie wskazała, że od decyzji w tej sprawie studentowi przysługuje prawo złożenia odwołania do rektora. Mając na uwadze te okoliczności brak jest podstaw do twierdzenia, że stosowanie tego postanowienia jest działalnością bezprawną, tj. m.in. sprzeczne z przepisami ustawy o szkolnictwie wyższym.

W tym stanie faktycznym sprawy orzeczono jak w pkt. V sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...], w związku z art. 479²⁸ § 2 K.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Gdańsku.

Otrzymuje:

Politechnika Koszalińska
ul. Śniadeckich 2
75-453 Koszalin